

Н.С. Масякіна, студ., I курс, гр. РР-39, ГЕФ
Науковий керівник – к.і.н., доц. М.Е. Кругляк
Житомирський державний технологічний університет

РОКСОЛАНА – ГЕРОІНЯ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ?

Відомий факт: тодішні європейці називали «роксоланами» геть усю людність української території. «Русь», тобто Україна, латинською звалася *Roxolania*, кожен русин-українець – *Roxolanus*, кожна русинка-українка – *Roxolana*.

Ким же насправді є Роксолана – Анастасією Лісовською чи все ж таки Хуррем Султан? Підносячи постать Роксолани у роль великомучениці, яка змушена була кривити своєю душею, підігруючи султанові, більше того – віддавати своє тіло в наругу мусульманському світові, заради того, щоб Україні і українцям жилося легше, чи не займаємося усі ми, в першу чергу, і історики, і митці, самообманом? Більше того, дешеві постановки, які обігрують тему Роксолани як володарки Османської імперії, чи не забирають вони від нас ту справжню Роксолану, яка могла дійсно бути українкою і щось робити для прославлення української історичної постаті? Адже її вплив на певні політичні кола був досить вагомим. Чи не варто зізнатися нам, українцям, у тому, що Роксолана була, в першу чергу, жінкою, яка вміла зачаровувати, схилити на свій бік чоловічу стать і цікавилася скоріше власними дітьми, ніж політичною ситуацією в Україні? Адже ми точно знаємо, що Роксолана хотіла бачити на троні свого сина і робила для цього все, що було в її силах.

Потрапивши до гарему султана, Роксолана повністю змінилася. Якщо раніше вона була веселою, життєрадісною людиною, то опісля її життя перетворилося на вічну боротьбу за своє життя; вона стала жорстокою, навіть лицемірною. Але, з іншого боку, це додало впевненості у своїх силах, адже це не вона стала такою, а такою її зробило середовище, в яке Роксолана потрапила.

Так, як жінка, як мати, вона постає прикладом для кожної жінки, але що ж саме зробила Роксолана для України своїм впливом?

Тут знову можна вдаватися в здогадки. Одні історики доводять, що Роксолана допомагала викуповувати з неволі своїх побратимів і намагалася влаштувати їх на легкі роботи або й переправити назад в Україну. Інші історики стверджують, що, крім цього, Роксолана у своєму листуванні з відомими політиками того часу домагалася підтримки для України та її правителів. Одні кажуть, що вона допомогла Україні саме впливом на свого чоловіка, відвертаючи увагу від України на сусідні держави та землі. Інші говорять, що справжніх доказів того, що Роксолана була саме українкою з Рогатина і що вона чимало домоглася в політичній сфері на благо України, немає.

Але якщо правдою є хоча б і половина того, що говорять про Роксолану деякі українські історики і показують митці, то це вже дає підстави стверджувати, що Роксолана була непересічною жінкою української нації. Хотілося б вірити у краще, адже кожна нація прагне мати свого героя, а ще якщо цей герой – жінка, слабка постать, яка завдяки своєму сильному духові досягла успіху, то, звичайно, кожна країна пишалася б такою героїнею.

Перед українцями Роксолана постає сильною жінкою – лідером, яка інтереси нації ставить на перше місце. Адже українському народові хочеться вірити, що такою сильною і могутньою Османською імперією керувала українська жінка.

Але чи дійсно Роксолана була настільки українкою, як про це стверджують історики? Адже вона ще в досить юному віці була відірвана від рідної країни, від своїх близьких. Коли вона потрапила до чужої країни, мусила змінити релігію, інакше б не мала великого впливу на керівника Османської імперії. Якби вона була справжньою патріоткою, то в неї були б досить непогані шанси повернутися додому.

Отже, Роксолана була сильною, безпощадною жінкою, через яку гинуло багато людей. Тож, якби вона не боролася, то не було б про кого сперечатися історикам, і не було б ким пишатися українцям.